

Kjære alle sammen,

I dag er det ni år siden 77 uskyldige mennesker ble frarøvet livet i det verste terrorangrepet på norsk jord.

8 mennesker her i Regjeringskvartalet - 69 på Utøya.

I dag vil vi minnes og hedre de som ble drept, de som ble skadd og de som er forandret for alltid.

Det feige terrorangrepet var rettet mot hjertet av vårt demokrati - mot Arbeiderpartiet og regjeringen, og mot de mest sårbare – våre barn og unge voksne på AUFs sommerleir.

Nylig åpnet det midlertidige 22. juli-senteret i Teatergata 10.

Historien etter 22. juli er viktig å fortelle for ikke å glemme de vi mistet og som trøst for sorg og savn.

Kunnskap – sammen med engasjement og empati - er vårt fremste forsvar mot hat og vold.

Derfor er det så viktig å videreføre samtalen om 22. juli.

Det er ingenting som er så sterkt som å høre vitner fortelle om opplevelsene sine fra 22. juli, både i senteret og i Hegnhuset på Utøya.

I vitnesamtalene oppstår det en egen atmosfære av tillit mellom vitnene og de som hører på – om det så enn er godt voksne eller unge skoleklasser.

Vitnene kan være etterlatte, overlevende, uniformerte og frivillig hjelpemannskap. Godt hjulpet i samtalen av fagpersonell fra 22. juli-senteret.

Historiene, med sin sterke fortellerkraft, løfter frem hvilke enorme tap og lidelser hat og konspirasjonsteorier kan føre til for enkeltmenneskene som rammes.

Vi i støttegruppa setter stor pris på at det midlertidige senteret ble etablert, og gleder oss samtidig til at det er tilbake til sin opprinnelige og riktige plassering – i høyblokka – der det første angrepet skjedde.

Åstedsdimensjonen gir en ekstra tyngde og nærhet til historien, både i Regjeringskvartalet og på Utøya.

Synlige spor er et viktig verktøy, og kombinert med vitnesamtalene understreker de - at:

Ord får konsekvenser

Handling får konsekvenser

Drapet på Johanne og angrepet på al-noor - moskeen i Bærum i fjor er nok et grusomt eksempel på nettopp dette.

Medborgerskap for alle er grunnmuren i vårt samfunn.
Alle skal føle at de hører til, og det må vi ta vare på.

«Historiene om de vi mistet» er et nytt og viktig tilskudd til utstillingen. Her kan etterlatte fortelle sine egne historier om sine kjære gjennom filmopptak.

22. juli-senteret er både et sted for læring og et sted for å minnes. Minnerommet er videreført på en verdig måte og utvidet med et eget rom - hvor de som ønsker det kan skrive sin spesielle hilsen.

I dag står vi foran minnesteedet i regjeringskvartalet.

I årene som kommer vil stedet være preget av å være en stor byggeplass.

Det er godt å vite at dette minnesteedet vil bestå gjennom hele byggeperioden - godt beskyttet av lindetrærne og skjermende gjerder.

Tusen takk til dere som har fulgt markeringen hjemmefra, og til dere som er sammen med oss her i dag, for å minnes våre kjære, de vi mistet.

Vi vil holde hjertene våre varme. Vi glemmer dere aldri!